

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2024 m. birželio–rugpjūčio mėn.

1. CIVILINIO PROCESO TEISĖ

Dėl proceso kalbos reikalavimų

Byloje susiklostė situacija, kai atsakovas nuo proceso pradžios prašė išversti jam siunčiamus procesinius dokumentus į anglų kalbą ir užtikrinti vertėjo dalyvavimą, nes nesupranta lietuvių kalbos. Tačiau pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į byloje esančius įrodymus (susirašinėjimus ir kitus rašytinius įrodymus), nusprendė, kad atsakovas moka lietuvių kalbą. Su tokia pirmosios instancijos teismo išvada Lietuvos apeliacinis teismas nesutiko, be kita ko, pažymėdamas, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai vertino atsakovo lietuvių kalbos mokėjimą, tą atlikdamas rašytinio proceso tvarka tik pagal atskirus jo lietuvių kalba teiktus duomenis, nes tokių dokumentų turinys, atsakovo vartojami žodžių junginiai ir sakinių konstrukcijos, taip pat aplinkybė, jog atsakovas nėra Lietuvos Respublikos pilietis, sudaro pagrindą abejoti pakankamu jo lietuvių kalbos mokėjimu.

Teismo proceso kalbos principas yra konstitucinis ir jo tinkamas įgyvendinimas yra kitų esminių civilinio proceso principų – rungimosi (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 12 straipsnis), žodiškumo (CPK 15 straipsnis), šalių procesinio lygiateisiškumo (CPK 17 straipsnis), betarpiškumo (CPK 14 straipsnis), teisės būti išklausytam – įgyvendinimo sąlyga. Be to, vienas iš pagrindinių civilinio proceso principų – dispozityvumo principas – reiškia, kad visomis įstatyme suteiktomis procesinėmis teisėmis, tarp jų ir teise į vertėjo pagalbą,

teise gauti dokumentus suprantama kalba, dalyvaujantys asmenys disponuoja laisvai, jeigu įstatyme specialiai nenumatyta išimčių. Teisė asmeniui gauti siunčiamus teismo procesinius dokumentus jam suprantama kalba atsiranda tiek visiškai nemokant kalbos, tiek ją mokant nepakankamai.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-407-933/2024](#)

Dėl proceso šalies pakeitimo vykdymo procese

Byloje iškilo klausimas, kam – teismui ar antstoliui – įstatymu suteikiama teisė ir pareiga spręsti dėl šalies pakeitimo išnagrinėtoje civilinėje byloje, kurioje pagal įsiteisėjusį teismo procesinį sprendimą buvo išduotas vykdomasis dokumentas (vykdomasis raštas).

Teisėjų kolegija konstatavo, kad tuo atveju, jei poreikis pakeisti proceso šalį iškyla išnagrinėtoje civilinėje byloje, kurioje yra išduotas, bet dar nepateiktas ir nepriimtas vykdyti vykdomasis dokumentas, pareiškėjas tokį prašymą gali pateikti arba teismui, kuris dėl prašymo turi spręsti CPK 48 straipsnyje nustatyta tvarka, arba antstoliui kartu su prašymu priimti vykdomąjį dokumentą vykdyti. Pastaruoju atveju dėl prašymo pakeisti proceso šalį turėtų būti sprendžiama pagal CPK 596 straipsnį.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-364-330/2024](#)

Dėl teisės normų, kuriomis reglamentuojamas grupės ieškinio institutas, taikymo

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas, priimdamas tarpinį sprendimą ir padarydamas išvadą, kad buvo pažeistos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatos, turėjo ne atmesti grupės narių ieškinio reikalavimus dėl turtinės žalos atlyginimo, o tarpiniam sprendimui įsiteisėjus, toliau nagrinėti kiekvieno grupės nario individualaus pobūdžio turtinius reikalavimus ir priimti individualų sprendimą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 18 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. [e2A-306-516/2024](#)

Dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad dalis ieškovų nurodytų paslaugų (dokumentacijos peržiūrėjimas ir analizė, restruktūrizavimo plano ir jų priedų analizė, papildomos išlaidos (siuntos ir paieškų registruose išlaidos) yra sudedamoji kitų paslaugų, susijusių su atitinkamų procesinių dokumentų parengimu, pasiruošimu bylos nagrinėjimui ar atstovavimu teisme, dalis, todėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimas už šias paslaugas atskirai negali būti priteisiamas. Be to, nesant duomenų apie konkrečiai patirtas laiko sąnaudas dėl suteiktų paslaugų, negalima nustatyti ir tokių išlaidų realumo.

Taip pat teisėjų kolegija nurodė, kad išlaidos už advokato teisinės paslaugas (pvz., už prašymo suteikti prieigą prie elektroninės kortelės parengimą,

susirašinėjimą su klientu, susipažinimą su teismo nutartimi, garso įrašo perklausą ir kt.) negali būti priteisiamos, kadangi jos priskirtos prie konkrečių išlaidų už suteiktas teises paslaugas, todėl tokie veiksmai atskirai neapmokestinami.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-454-450/2024](#)

Dėl nedalyvaujančio byloje asmens teisės sumokėti žyminį mokestį už byloje dalyvaujantį asmenį

Nei CPK, nei teismų praktika nedraudžia finansuoti kitą asmenį byloje. LAPT vertinimu, kito asmens atliktas mokėjimas už atsakovo pateiktą atskirąjį skundą nepažeidžia teisės normų ir bylos proceso dalyvių teisių bei interesų, priešingai – šiuo atveju padeda atsakovui įgyvendinti teisę į apeliaciją.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-501-450/2024](#)

Dėl leidimo ieškovams ir jų atstovui susipažinti su nevieša bylos medžiaga

Teisėjų kolegija nurodė, kad pripažinus, jog tam tikra informacija laikytina komercine paslaptimi pagal Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 43 straipsnio 1 dalį ir 19 straipsnio 5 dalį, sprendžiant klausimą dėl ieškovų ir jų atstovo teisės susipažinti su tokia informacija, aktualus CPK 10¹ straipsnio 3 dalies 1 punktas, kuriame nedviprasmiškai nustatyta, jog tarp asmenų, turinčių teisę susipažinti su

komercinę paslaptį sudarančia informacija, turi būti fizinis asmuo ir jo atstovas.

Atsižvelgdamas į CPK 10¹ straipsnio 3 dalies 1 punkto formuluotę, Lietuvos apeliacinis teismas padarė išvadą, kad įstatyme aiškiai nustatytas minimalus asmenų, turinčių teisę susipažinti su neviešais duomenimis, skaičius, todėl jei byloje dalyvaujantis asmuo yra fizinis asmuo, su neviešais duomenimis turi būti leidžiama susipažinti jam ir jo atstovui. Tokiu teisiniu reglamentavimu iš esmės siekiama, kad šalis, bendradarbiaudama su atstovu, turėtų realią galimybę įrodinėti ir pasisakyti dėl byloje esančių įrodymų, kad būtų užtikrintas tinkamas rungimosi principo įgyvendinimas ir veiksminga teisinė gynyba. Priešingu atveju teisės susipažinti su neviešais duomenimis nesuteikimas priešingai šaliai ir jos atstovui sudarytų tik rungimosi bei veiksmingos teisinės gynybos principų įgyvendinimo regimybę, bet nebūtų užtikrinamas realus jų realizavimas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-369-370/2024](#)

2. TARPTAUTINIS CIVILINIS PROCESAS

Dėl Airijos Respublikos teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad nors Airijos Respublika yra Europos Sąjungos narė, tačiau 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų

paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo nėra taikomas Airijos Respublikai. Atitinkamai, Airijos Respublikos valstybės institucijos negali išduoti Europos paveldėjimo pažymėjimo, kurį pareiškėjos galėtų pateikti vykdyti Lietuvos Respublikoje.

Lietuvos Respublika ir Airijos Respublika taip pat nėra sudariusios tarptautinių dvišalių sutarčių dėl teisinių santykių ir teisinės pagalbos civilinėse bylose. Taigi, Airijos Respublikos teismų sprendimų pripažinimas reglamentuojamas CPK 809–812 straipsniuose, o tokių sprendimų vykdymas Lietuvos Respublikoje reglamentuojamas CPK 813–815 straipsniuose.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2T-57-881/2024](#)

3. CIVILINĖ TEISĖ

Dėl ateities sandorio kaip vienos iš sandorių rūšių

Teisėjų kolegiją pabrėžė, kad ateities sandoris, kaip sandorio rūšis, nėra reglamentuojamas Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – CK). Visgi ateities sandorio apibrėžtį galima rasti kituose teisės aktuose ir valstybės institucijų rengiamuose pranešimuose, dokumentuose, nors juose ir nėra detalizuojami tokių sandorių sudarymo, vykdymo ypatumai ir tvarka.

Ateities sandoris yra išvestinė finansinė priemonė, t.y. tokia finansinė priemonė, kurios vertė kinta

priklausomai nuo prekių kainos, palūkanų normos, vertybinių popierių kainos, valiutos kurso, kainos arba palūkanų normos indekso, kreditingumo įvertinimo, kredito indekso arba panašaus kintamojo ir pagal kurią atsiskaitymas turi būti įvykdytas ateityje. Išvestinės finansinės priemonės dažniausiai susietos su akcijų, obligacijų, valiutų, žaliavų pirkimo ar pardavimo sandoriais. Išvestinės finansinės priemonės naudojamos apsidrausti nuo rizikos ar prekybos tikslais (kai šiomis priemonėmis prekiaujama biržoje). Išvestine finansine priemone laikomas pasirinkimo sandoris, ateities sandoris, apsikeitimo sandoris, išankstinis sandoris, kredito rizikos perkėlimo sandoris, sandoris dėl kainų skirtumo ir kt. (Valstybinės mokesčių inspekcijos komentaras dėl Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2 straipsnio 11 dalies).

Vienas iš ateities sandorio elektros energijos sektoriuje bruožų yra tas, kad jis sudaromas per biržą. Pagrindinė Šiaurės šalių elektros energijos ateities sandorių prekybos platforma yra „Nasdaq Commodities“. Biržoje yra nemažai pirkėjų ir pardavėjų, o kaina nustatoma veikiant skaidriam rinkos mechanizmui. Kitas svarbus aspektas yra tas, kad ateities sandoris yra finansinis turtas, kuris apsidraudusiam asmeniui gali būti ir pelningas, ir nuostolingas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-280-407/2024](#)

Dėl civilinio turto konfiskavimo taikymo

Teisėjų kolegija išaiškino, kad norint pritaikyti civilinį turto konfiskavimą nepakanka tik nustatyti, jog Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatyme (toliau – Civilinio turto konfiskavimo įstatymas) įtvirtintus kriterijus formaliai atitinkantis asmens turtas ar iš jo gauta turtinė nauda yra neaiškios kilmės. Civilinėje byloje dėl civilinio turto konfiskavimo nagrinėjimo dalykas turi būti prašomo konfiskuoti turto ar turtinės naudos ryšys su galimai neteisėtai asmens, kurio turtą prašoma konfiskuoti, ar susijusių asmenų veiksmais. Priešingu atveju civilinio turto konfiskavimo instituto taikymas nebūtų suderinamas su Civilinio turto konfiskavimo įstatyme siekiamais organizuoto nusikalstamumo, korupcijos ir savanaudiškų nusikaltimų prevenciniais tikslais ir neatitiktų nuosavybės teisės ribojimo būtinybės.

Be to, kad nuosavybės teisių ribojimas būtų laikomas proporcingu, atitiktų Europos Žmogaus Teisių Teismo formuojamą praktiką ir minėto įstatymo tikslus, byloje turi būti nagrinėjamas prašomo konfiskuoti turto ar turtinės naudos ryšys su neteisėtais veiksmais, kuriuos galėjo atlikti ar su kuriais yra susijęs asmuo, kurio turtą prašoma konfiskuoti, nustatoma, ar toks asmuo turi artimus ryšius su kitais galimai neteisėtus veiksmus atlikusiais asmenimis.

Teismas taip pat nurodė, kad civilinio turto konfiskavimo bylose turėtų būti taikomas toks įrodinėjimo standartas, pagal kurį teisėjas, įvertinęs įrodymų visumą, turi susiformuoti vidinį įsitikinimą, kad egzistuoja bylos duomenų visuma pagrįsta tikimybė, jog konfiskuotinas

turtas susijęs su galimai neteisėtais veiksmais. Tokiose bylose būtent ieškovas (institucija, inicijuojanti civilinio turto konfiskavimo bylą) turi įrodyti, jog prašomas konfiskuoti turtas atitinka įstatyme nustatytas sąlygas ir konfiskavimo pagrindus, taip pat kad prašomas konfiskuoti turtas susijęs su neteisėtais veiksmais. Atsakovui tenka pareiga pagrįsti, kad prašomas konfiskuoti turtas įgytas neuždraustu būdu. Jis taip pat turi teisę paneigti ieškovo įrodymus dėl galimai neteisėtos prašomo konfiskuoti turto kilmės.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-296-790/2024](#)

4. NEMOKUMO TEISĖ

Dėl JANĮ 8 straipsnio nuostatų taikymo ir aiškinimo restruktūrizavimo procese

Restruktūrizavimo procese iš esmės dalyvauja ir dėl restruktūrizavimo plano balsuoja tik restruktūrizavimo plano paveikiami kreditoriai, t. y. kreditoriai, kurių civilines teises ir (ar) pareigas dėl juridiniam asmeniui suteikiamos pagalbos finansiniams sunkumams įveikti tiesiogiai sukuria, pakeičia ar panaikina juridinio asmens restruktūrizavimo planas (Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 2 straipsnio 9 dalis). Tačiau pranešimas dėl planuojamos nemokumo bylos iškėlimo siunčiamas dar prieš restruktūrizavimo plano projekto (pa)rengimą, todėl JANĮ 8 straipsnyje įtvirtintas teisinis reglamentavimas dėl kreditorių informavimo apie

restruktūrizavimo bylos iškėlimą negali būti susiaurintas iki tų kreditorių, kuriems restruktūrizavimo planas gali sukelti kokių nors teisinių padarinių. Taigi, į JANĮ 8 straipsnyje nustatytą reglamentavimą patenka visi kreditoriai, kurie pareiškimo išsiuntimo kreditoriams metu turi reikalavimo teisę į skolininką, nepaisant to, kad tas reikalavimas nėra pradelstas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [2-404-407/2024](#)

Dėl notaro vykdomojo įrašo kaip pagrindo patvirtinti kreditoriaus finansinį reikalavimą

Sandoriai ir jų pagrindu išduoti notaro vykdomieji įrašai, kurie nėra nuginkčyti, tvirtinant jų pagrindu atsiradusius finansinius reikalavimus, laikytini turinčiais privalomąją galią ir vykdytinais įstatymo nustatyta tvarka. Bankroto bylą nagrinėjantis teismas, tvirtindamas įstatymo nustatyta tvarka nenuginčytų bei neginčijamų sandorių ir vykdomųjų įrašų pagrindu atsiradusius finansinius reikalavimus, negali vertinti, tikrinti jų ir juose nurodytų duomenų pagrįstumo.

Taigi, teismas nutartimi turėjo patvirtinti kreditoriaus finansinį reikalavimą bankroto byloje visa apimtimi, kildinamą iš nenuginčytų bei neginčijamų notaro atliktų vykdomųjų įrašų, netikrindamas vykdomuosiuose įrašuose nurodytų duomenų pagrįstumo (tiek dėl palūkanų skaičiavimo momento, tiek dėl delspinigių dydžio mažinimo).

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. birželio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-472-450/2024](#)

Dėl JANĮ 97 ir 83 straipsnių teisinio santykio

LApT pažymėjo, kad JANĮ 97 straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė įkeistą turtą perduoti hipotekos kreditoriui nėra įstatyme įtvirtintas alternatyvus turto realizavimo būdas, dėl kurio gali (turi) būti atidedamos likvidavimo procedūros. Pasinaudoti JANĮ 97 straipsnyje numatyta galimybe perimti turtą yra kreditoriaus teisė, realizuojama išreiškus aiškų prašymą, o ne pareiga. Be to, ši hipotekos kreditoriaus teisė gali būti realizuota per santykinai trumpą laiką – iki teismo nutarties likviduoti juridinį asmenį dėl bankroto priėmimo dienos, todėl JANĮ 97 ir 83 straipsnių nuostatos negali būti supriešinamos ir viena kitos paneigti ar jų taikymą padaryti negalimą. Taip pat Lietuvos apeliacinis teismas atkreipė dėmesį į tai, kad dėl likvidavimo procedūrų teismas turi spręsti pagal pareigas, nepriklausomai nuo kreditorių ir nemokumo administratoriaus valios, remdamasis įstatyme aiškiai nustatytais terminais. Todėl hipotekos kreditorius, siekdamas įgyvendinti savo teisę prašyti perduoti jam įkeistą turtą, taip pat turi veikti operatyviai. Todėl reikalavimas netaikyti likvidavimo procedūrų dėl ketinimo galimai perduoti turtą hipotekos kreditoriui yra visiškai neapibrėžtas laiko atžvilgiu, todėl negali būti taikomas kaip neatitinkantis JANĮ 97 ir 83 straipsnių tikslų.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. liepos 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-539-407/2024](#)

Dėl nemokumo administratoriui skirtų priedų už gautas įplaukas nemokumo proceso metu apskaičiavimo

Pagal Bankroto administravimo išlaidų rekomendacinių dydžių sąrašo ir atlyginimo administratoriui už bankroto administravimą nustatymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 415, (toliau – Taisyklės) 2 priedą priemokos dydis skaičiuojamas pagal formulę: $P_j = P_{j1} + P_{j2} + P_{j3} + P_{j4}$; tai yra 4 įplaukų intervalai, skirstomi pagal atitinkamus dydžius. Pagal šią formulę reikia įtraukti ne tik intervalą, į kurį patenka visų gautų įplaukų suma, bet ir visus prieš tai buvusius intervalus. Apskaičiuojant priemoką sumuojami visi prieš tai apibrėžtuose intervaluose esantys dydžiai, nes siekiama skatinti administratorius gauti kuo daugiau įplaukų ir kartu išvengti manipuliavimo parduodamo turto kaina. Neįtraukiant prieš tai intervaluose apibrėžtų dydžių, galėtų susidaryti situacija, kai, už didesnes įplaukas viršijus mažesniąją intervalo ribą tik keliais eurais, administratoriaus atlyginimas būtų mažesnis, nei gavus mažiau įplaukų, bet skaičiuojant priemoką pagal pirmesnj intervalą.

Nutartyje pabrėžta, kad Taisyklėse įtvirtintos nuostatos turi būti taikomos ir aiškinamos taip, kad labiausiai atitiktų bankroto proceso tikslą – bankroto procedūras atlikti veiksmingai ir efektyviai, tenkinant kuo didesnę dalį kreditorių finansinių reikalavimų. Nei kreditoriai, nei bankrutuojantis asmuo neturi prisiimti

neigiamų padarinių, jeigu nemokumo procese keitėsi nemokumo administratoriai. Todėl priedai turi būti skaičiuojami nuo bendros bankroto proceso metu gautos sumos ir paskirstomi administratoriams proporcingai gautų lėšų sumai.

Atlyginimas nemokumo administratoriui yra ir buvo nustatomas už viso bankroto administravimą iš anksto laikant, kad bankroto procesą administruos vienas nemokumo administratorius. Taigi, šios rūšies nemokumo administratoriaus atlygis nėra siejamas su konkrečiu nemokumo administratoriumi, jis taip pat nustatomas remiantis objektyviais kriterijais, apibūdinančiais juridinį asmenį, todėl nėra reikšminga, kiek nemokumo administratorių administruos įmonę. Bankrutuojančiai įmonei negali būti perkeliama didesnė administravimo išlaidų – atlyginimo nemokumo administratoriui – finansinė našta, jeigu bankroto procesą administruoja keletas administratorių.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. liepos 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-538-407/2024](#)

Dėl JANĮ 13 straipsnyje įtvirtinto 5 metų termino

LApT išaiškino, kad 5 metų terminą įstatymų leidėjas nustatė kaip maksimalų terminą ir pakankamą prevencinę priemonę viešiesiems ir privatiems juridiniams asmenims nuo nesąžiningų vadovų, nesilaikančių imperatyvių įstatymo reikalavimų, apsaugoti. Kuo daugiau pažeidimų pripažįstamas padaręs vadovas, tuo griežtesnė sankcija jam turėtų būti skiriama. Dėl to 5 metų terminas yra maksimalus

terminas, nepriklausomai nuo to, keliose bankroto bylose ar keliais JANĮ nustatytais pagrindais sankcija skiriama. Jeigu asmuo jau turi galiojančių nuobaudų, bendras 5 metų terminas skaičiuojamas nuo pirmojo teismo procesinio dokumento, kuriuo sankcija paskirta, įsiteisėjimo ir įregistravimo Juridinių asmenų registre.

Taip pat šioje nutartyje teismas, pasisakydamas dėl bendrovės vadovo dvigubo nubaudimo taikant JANĮ ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK), nurodė, kad minėtuose įstatymuose skiriasi įtvirtintos teisinės atsakomybės turinys (sudėtis) ir jos taikymo ribos. Todėl nubaudimas pagal JANĮ ir ANK straipsnių nuostatas negali būti laikomas kaip nubaudimas du kartus už tą patį dalyką.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. rugpjūčio 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-612-407/2024](#)

5. VIEŠIEJI PIRKIMAI

Dėl užstato tikslo ir galimybės jį pateikti už kitą asmenį

Byloje buvo keliamas klausimas dėl tinkamo subjekto atlikti pirkimo sutarčių įvykdymo įmoką, kurią abi sutarčių šalys įvardijo kaip užstatą.

LApT pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme (toliau – VPĮ) ir CPK nenumatytas imperatyvus draudimas tiekėjui pasitelkti trečiąjį asmenį perkančiajai organizacijai pateikiant sutarties įvykdymo

užtikrinimą. Taip pat nagrinėjamu atveju toks draudimas nebuvo įtvirtintas ir šalių sutarties sąlygose.

Teismas išaiškino, kad, nesant įstatymuose ir sutartyse įtvirtinto draudimo tiekėjui pasitelkti trečiąjį asmenį pateikiant sutarčių įvykdymo užtikrinimą, svarbu įvertinti tai, ar pasitelkus jį bus pasiektas šio instituto tikslas – užtikrinti tinkamą pirkimo sutarčių įvykdymą bei kompensuoti perkančiosios organizacijos patirtus nuostolius, atsiradusius dėl netinkamo pirkimo sutarčių įvykdymo ar neįvykdymo, ar nebus kliūčių perkančiajai organizacijai pasinaudoti užtikrinimo priemone.

Taip pat šioje nutartyje teismas atkreipė dėmesį į tai, kad trečiasis asmuo, sumokėdamas užstatą, tiekiant prekes nedalyvauja, bet tik finansuoja tiekėją pagal tarpusavio susitarimą šiam pateikiant sutarties įvykdymo užtikrinimą, o prekes savo vardu perkančiajai organizacijai tiekia pats tiekėjas, dėl to toks trečiasis asmuo negali būti laikomas subtiekiu, kuris turi būti išviešinamas pasiūlyme.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. rugpjūčio 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-455-790/2024](#)

Dėl pasiūlymo pateikimo termino pratęsimo

Šioje byloje ieškovė ginčijo perkančiosios organizacijos sprendimą pratęsti pasiūlymų pateikimo terminą.

Teisėjų kolegija nurodė, kad VPĮ 40 ir 60 straipsnių nuostatose nustatyti privalomi pasiūlymų pateikimo termino pratęsimo atvejai, tačiau jose nenustatytas draudimas perkančiajai organizacijai pratęsti terminą, kad tiekėjai spėtų laiku ir tinkamai parengti bei pateikti

paraiškas ir pasiūlymus. Minėtų normų sisteminis aiškinimas lemia, kad dėl pasiūlymo pateikimo termino kiekvienu konkrečiu atveju sprendimą priima perkančioji organizacija, kuriai nesuteikiama teisė, išskyrus VPĮ 60 straipsnyje numatytus atvejus, sutrumpinti minimalius pasiūlymo pateikimo terminus, tačiau kartu ir neribojama jos teisė šiuos terminus pailginti, jei to reikia, kad jie būtų pakankami pasiūlymams pateikti.

Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. rugpjūčio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-465-933/2024](#)

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, sudarytos tik siekiant informuoti. Apžvalgoje naudojama nuotrauka iš Artūro Jendovickio archyvų.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. 0 706 63 685
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2024 m.